

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 1

15.01.2020 – 31.01.2020

Foreign
Policy
Research
Institute

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

Україна – Європейський Союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>ПАРЄ в руках Росії</i>	3
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>План "Б" України та Росії по Донбасу: що це означає?</i>	11
Двосторонні відносини.....	14
НАТО.....	14
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ.....	14
УГОРЩИНА.....	14
АЛБАНІЯ.....	15
ТУРЕЧЧИНА.....	15
ШВЕЙЦАРІЯ	16
ЄС	16
Опір російській гібридній війні	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Внутрішній фронт боротьби за український інформаційний простір</i>	18

Україна – Європейський Союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

ПАРЕ в руках Росії

16 січня стало відомо, що Верховна Рада доручила українській делегації подати свої повноваження на затвердження для участі в щорічній сесії Парламентської асамблеї Ради Європи 2020 року. Про це йдеться заяві, яку депутати прийняли 16 січня 2020 року 348 голосами. "Метою участі делегації України в роботі ПАРЕ є недопущення збереження існуючої ситуації в Європі, що склалася в результаті агресивної зовнішньої політики Російської Федерації, доведення об'єктивної інформації про протиправні діяння РФ на окупованих територіях нашої країни і зусиллях України для припинення збройної агресії з боку країни-члена РЕ і подолання її наслідків, а також недопущення використання трибуни ПАРЕ для поширення неправдивих наративів про ситуацію в Україні", - йдеться в заяві.¹

Тим не менш, рішення нашої делегації повернутися в ПАРЕ виявилось повним фіаско, оскільки протягом зимової сесії панували яскраво виражені настрої, прихильні до Російської Федерації. На підтвердження таких проросійських настроїв в ПАРЕ стало обрання 28 січня росіянина Петра Толстого віцепрезидентом ПАРЕ.

У другому турі виборів за затвердження Толстого на посаді проголосували 132 делегатів ПАРЕ, ще 117 віддали голоси проти нього.² Далі 29 січня у Парламентській асамблеї Ради Європи погодили попередній проєкт рішення щодо оскарження повноважень російської делегації через порушення росіянами зобов'язань перед Радою Європи. Варто звернути увагу на те, що проєкт був підготовлений у моніторинговому комітеті одним з ключових лобістів Росії у ПАРЕ, нідерландським лівим Тіні Кокса, а його зміст відповідає очікуванням, зважаючи на автора. Він пропонує уникнути накладання на РФ будь-яких обмежень та стверджує, що Росія показала прогрес у виконанні вимог ПАРЕ. Окрім того, документ нагадує, що у червні минулого року ПАРЕ вирішила

¹ <https://www.ostro.org/general/politics/news/583109/>

² https://censor.net.ua/ua/news/3172393/rosiyanyna_tolstogo_obraly_vitseprezydentom_parye?__cf_chl_captcha_tk__=c7fa964e131f80dd75e68a0d6daaa2e902b8b168-1580291427-0-AQzPn4G9nXpWReY9kbUPvvLtw7OsNJOsWS9meKJT97BCHVTppwN6IoVkeHILZY_kYUW5y4DwysF9lDT6_fceNdOY7aVhMoCI6iKUckA3P2pbL-IIArWxGzze8A4VcRsR2KBz8nh28Rm2Lv-FHLPa6xl4nYTooRBsTGxHIKHkIr2ebNZ8S_b-RrUzHZgzVR7y5qH2CcZa-86JnMVj8n1EbdP8cTPJqq7kXCeVzoi69yjAL86xWTi_5mnb53OxSlT-yJZpiZ8_pGtzIcTWLbO4LKO65Cah592VroZDBZOPqGQdzJy8zkONqsOYO8pp2syIjEGa3XrL58VN Uw34DLblT6ynK34q_OFDht5DmGoB2jarkI7PapiOONuDR7MfECCcBR3OJ8fvfUh8GhVL47s

відновити права російської делегації, "закликавши її до змістовного діалогу щодо виконання зобов'язань", та запланувала розгляд окремої доповіді щодо дій РФ. За словами Тіні Кокса, Росія виправляє проблеми, через які вона перебувала під санкційним тиском. Він навів два таких приклади: обмін ув'язненими, включаючи повернення українських моряків, захоплених поблизу Керченської протоки, а також відновлення платежів Росії до бюджету Ради Європи.³

29 січня голосування щодо повноважень російської делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи виявило чіткий розподіл між країнами – з якого, втім було декілька винятків. **Це рішення стало абсолютним програвом української делегації.** Повноваження росіян, які виставили ультиматум на адресу ПАРЕ, були підтверджені у повному обсязі, а майже всі правки, запропоновані Україною – відхилені⁴.

Натомість **ПАРЕ вирішила накинута на Польщу, делегація від якої була завжди солідарною з Україною.** 28 січня 2020 року Парламентська асамблея Ради Європи більшістю голосів ухвалила рішення про відновлення процедури моніторингу щодо Польщі, що здійснюється лише щодо країн, які системно порушують умови членства у Раді Європі. Рішення було ухвалене 28 січня 2020 року в рамках резолюції, присвяченій судовій реформі в Польщі. Резолюція наповнена українською жорсткою критикою на адресу ініціатив польської влади. Зміни у системі правосуддя, які проводяться за ініціативи правлячої у Польщі партії "Право і Справедливість" (PiS), ПАРЕ визнала такими, що "суперечать європейським нормам і стандартам". Польську владу звинуватили у тиску на суддів, у переслідуванні тих, хто схильний до критики, у спробі уряду підпорядкувати судову владу урядові, у невиконанні рішень нелояльних судів тощо. На підставі цього асамблея вирішила відновити моніторингову процедуру щодо Польщі. Таким чином, Польща стала **першою державою-членом ЄС, яка перебуває під моніторингом ПАРЕ.**⁵ **Та чи буде нормально, якщо ПАРЕ починає системно "карати" Варшаву, але закриватиме очі на brutальне порушення гуманітарних прав людини і демократичних стандартів путінським профашистським авторитарним режимом в Росії?** Адже такий сценарій розвитку подій є цілком реальним – бажання не образити Росію і досі дуже сильне у ПАРЕ.⁶

Отже, можна виділити **три нищивні поразки української делегації: по-перше,** Україна, попри всі намагання, не змогла поновити санкції проти делегації РФ; **по-друге,** їй не вдалося заблокувати призначення росіянина Петра Толстого на посаду віцепрезидента ПАРЕ; **по-третє,** асамблея відкинула усі без винятку українські правки до рішення про нову санкційну процедуру. При цьому нова процедура виявилася "непідійнятною": покарати за нею за російську агресію практично нереально. **Справжнім знуцанням над демократичними стандартами, заради яких і була створена Рада Європи, і верхом цинізму стало те, що проєкт доповіді про можливість поновлення санкцій проти РФ доручили Тіні Коксу – депутату, якого вважають лобістом інтересів Росії.** Це гарантувало те, що проєкт документа був геть проросійським – втім, під час розгляду його змінили. Отже, підсумок тижня є таким: ті члени ПАРЕ, які прагнули "діалогу з Росією", виграли.⁷

Однак, голосуючи за повноправну участь Росії у складі ПАРЕ, європейці внесли до заключного документу дві важливі правки. Крим – це Україна, а Росія – це агресор. І усі вимоги до росіян, викладені у прийнятих раніше резолюціях,

³ <https://novyny.online.ua/816743/karati-ne-mozhna-v-pare-hochut-vipravdati-rf/>

⁴ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/01/29/7105766/>

⁵ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/01/28/7105694/>

⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/01/28/7105692/>

⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/01/30/7105769/>

залишаються чинними. Але цілком зрозуміло, що на тлі такого палкого бажання захищати авторитарний режим в Росії, всі ці резолюції є ні більше ні менше пустими деклараціями, які жодних наслідків для Росії не матимуть, Більше того, вони свідчать про втрату ПАРЄ свого власного призначення. Коли ПАРЄ приймає в своє коло країну-агресора, більше того надає йому цілковиту підтримку призначаючи її представника на високу керівну посаду, то який сенс тоді перебувати в такій організації. Тоді це означає, що перебуваючи в такій організації ми підтримуємо агресора, а не захищаємо демократичні цінності.

Загальний висновок із зимової сесії ПАРЄ для України полягає в тому, що представництво наших інтересів там стає новим викликом для української дипломатії. В умовах зростання лояльності до Росії і нової європейської «нормальності» – бажання діалогу з Москвою всупереч військовій агресії і перекроюванню кордонів суверенних держав у XXI столітті.⁸

Це звучить цинічно, але таким є життя: події минулого року довели, що **епоха під гаслом "цінності понад усе" в ПАРЄ добігла завершення.** І Україна не має права вдавати, що грає у шахи, коли до асамблеї повернулася держава, яка грає там "у Чапаєва". Стараннями "адвокатів Росії" Рада Європи увійшла у непростий період свого існування. Перемогти у ньому Україні буде нелегко – але програти ми не маємо права.⁹

Таким чином, не тільки повернення делегації України стало абсолютною зовнішньополітичною помилкою, але й рішення залишитися на зимній сесії коли ПАРЄ очікувано була на боці Росії. Власне, своїм поверненням ми віднесли зневажливо до країн, які висловили нам солідарність проти Російської Федерації та оголосили демарш в минулому році. Тож в результаті ПАРЄ накинулась на Польщу, нашого союзника та поставила П.Толстого головувати в ПАРЄ що і принесло перемогу Росії та капітуляцію Україні.

⁸<https://ua.news/ua/zimnyaya-sessiya-pase-evropa-v-poiskah-dialoga-s-agressorom-pobedy-i-porazheniya-dlya-ukrainy/>

⁹ <https://www.euointegration.com.ua/articles/2020/01/24/7105530/>

Інші події в ЄС

Генсеком Європейської комісії призначена латвійська дипломатка

15.01.2020

Генеральним секретарем Європейської комісії сьогодні призначена латвійська дипломатка Ілзе Юхансоне.

Як повідомляє "Європейська правда", відповідна заява розміщена на сайті ЄК.

"За пропозицією президента Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн Ілзе Юхансоне, яка в даний час виконує обов'язки генерального секретаря Європейської комісії, сьогодні була призначена новим генеральним секретарем Комісії і рішення набуло чинності негайно", - йдеться у заяві.

Юхансоне стала восьмим генеральним секретарем Єврокомісії. З жовтня 2015 року вона обіймала посаду заступника генсека Комісії, відповідальної за міжвідомчі та зовнішні відносини.

Юхансоне з 2008 року працювала у МЗС Латвії, обіймала посаду заступника держсекретаря та глави дирекції Європейського Союзу. З березня 2011 року вона була постійним представником Латвії при ЄС. До Міністерства закордонних справ Юхансоне обіймала високі посади в міністерствах внутрішніх справ та юстиції Латвії.

Генсек Єврокомісії - це найвища чиновницька посада у виконавчих органах ЄС. Секретаріат допомагає керувати розробкою політики Колегії комісарів та підтримує роботу всієї Єврокомісії шляхом координації та керівництва її державною службою.

Європейська правда

ЄС виділив 900 мільйонів євро на гуманітарну допомогу у світі

20.01.2020

Європейська Комісія у понеділок, 20 січня, затвердила бюджет на допомогу країнам, які страждають від гуманітарних криз, у розмірі 900 мільйонів євро. Кошти виділені на 2020 рік для понад 80 країн.

Більша частина грошей - близько 400 мільйонів євро - буде спрямована на різні програми в Африці, для допомоги населенню Близького Сходу направлять 345 мільйонів євро. Країни Азії та Латинської Америки отримають 111 мільйонів євро.

Значна частина допомоги ЄС у 2020 році буде спрямована на підтримку людей, що страждають від тривалого конфлікту в Демократиній республіці Конго та недоїдання в регіоні центральної Африки. Також допомогу отримають особи, переміщені внаслідок конфліктів в Південному Судані, Центральноафриканській республіці та в басейні озера Чад.

На Близькому Сході фінансування ЄС буде направлено для розв'язання кризи в Сирії та допомоги біженцям з цієї країни, а також для допомоги населенню Ємену.

"Хоча конфлікт залишається головною причиною голоду і переселення, його вплив значно погіршився через зміни клімату. Європа несе відповідальність, щоб демонструвати солідарність та підтримку тих, хто її потребує. Наша допомога залежить від повного гуманітарного доступу, щоб організації, що надають допомогу, могли виконати свою життєво важливу роботу", - сказав уповноважений ЄС з питань управління кризами Янез Ленарчич.

Deutsche Welle

Частка відновлюваної енергії в ЄС досягла 18%

23.01.2020

У 2018 році частка енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії у ЄС досягла 18%. Роком раніше - у 2017-му - вона становила 17,5%.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на опубліковані 23 січня дані Євростату.

Показник 2018 року у понад два рази перевищує показник станом на 2004 рік, який тоді був на рівні 8,5%.

Мета ЄС - досягти 20% до 2020 року, і 12 країн-членів вже досягли її на національному рівні. Найвищу частку має Швеція - 54,6%, а найнижчу - Нідерланди - 7,4%.

Як відомо, у найближчі роки Україна як асоційований партнер ЄС через Енергетичне співтовариство буде зобов'язана імплементувати основні норми Четвертого енергетичного пакета.

Економічна правда

Скандал в Іспанії: міністр зустрівся із віцепрезиденткою Венесуели, яка перебуває під санкціями

24.01.2020

В Іспанії спалахнув політичний скандал після того, як стало про зустріч міністра транспорту і віце-президентки Венесуели, яка перебуває під санкціями Європейського союзу.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Reuters

Іспанія, як і більшість країн ЄС, не вважає уряд Мадуро легітимним, а визнає президентом Венесуели лідера опозиції Хуана Гуайдо.

Однак канцелярія міністра транспорту Хосе Луїса Абалоса підтвердила, що він зустрівся з віцепрезиденткою Делсі Родрігес, ненадовго на пероні аеропорту після півночі в понеділок.

"Це було вітання, викликане обставинами", - повідомило агентству джерело в міністерстві, додавши, що Абалос повинен був зустрітися з міністром туризму Венесуели Феліксом Пласенсія, другом і громадянином Іспанії, який летів на одному літаку з Родрігес.

"Міністр транспорту не мав офіційних контактів з віцепрезиденткою Венесуели, і його намір поїхати в аеропорт полягав не в тому, щоб зустрітися з нею", - додало джерело.

Історія викликала шквал критики з боку опозиційних партій. "Якщо це підтвердиться, Абалос не зможе продовжувати очолювати міністерство жодного дня. Імідж Іспанії та дотримання резолюцій ЄС дуже важливі", - заявив Пабло Касадо, лідер консервативної Народної партії.

Іспанський сайт VozPopuli повідомив, що рейс, який перевозив Родрігес, вилетів з Каракаса в неділю і приземлився в мадридському аеропорту дев'ять годин по тому. Після 14 годин перебування в Мадриді літак відправився до стамбульського аеропорту імені Ататюрка. Венесуела і Туреччина є союзниками.

Видання El País з посиланням на джерела в уряді і поліції повідомило, що Родрігес не ступала на територію Іспанії під час своєї зупинки.

За даними видання, Абалос отримав інформацію про те, що вона летить з Каракаса, що могло призвести до дипломатичного інциденту. Він прибув в аеропорт і зайшов в літак, щоб переконати Родрігес не залишати його.

Віцепрезидент Венесуели наполягала на тому, щоб зійти з літака, хоча комісар поліції повідомив їй, що якщо вона це зробить, вона буде арештована відповідно до європейських санкцій.

Ця версія відрізняється від версії Абалоса, який запевнив, що поїхав в аеропорт в особистих справах.

Декілька ЗМІ повідомили, що Родрігес все ж таки зійшла з літака, але її пустили тільки до VIP-зали приватного терміналу аеропорту Барахас після зустрічі з Абалосом. Поліція вважає, що доступ до цієї зони сам по собі не вважається порушенням заборони на в'їзд до Шенгенської зони.

Європейська правда

Франція не хоче, аби "Східне партнерство" вело до членства у ЄС

27.01.2020

Франція відкинула пропозиції щодо того, щоб ініціатива "Східного партнерства", яка стосується й України, сприяла імовірності майбутнього членства шести країн-учасниць у Європейському Союзі.

Як повідомляє "Європейська правда", про це пише Radio Free Europe/Radio Liberty із посиланням на два документи, які Париж запропонував для обговорення у жовтні 2019 року і січні 2020 року.

Ініціатива "Східного партнерства" була створена ЄС в 2009 році з метою заохочення України, Молдови, Грузії, Білорусі, Вірменії та Азербайджану до проведення реформ в обмін на тісніші відносини та економічну вигоду. "Східне партнерство" ніколи не передбачало перспективи членства для учасниць у ЄС.

У жовтневому документі французів наголошується, що "наш дух відповідальності повинен колективно захищати нас від стимулювання ілюзій або двозначностей серед наших партнерів щодо мети партнерства".

Франція каже, що партнерство "ґрунтується на економічній і політичній співпраці" і виключає "усі перспективи або усі механізми інтеграції чи членства в ЄС".

"Мета полягає у тому, щоби зміцнити стійкість наших партнерів, особливо в галузі верховенства права, боротьби з корупцією і модернізації економіки", - сказано у документі.

У січневому документі Париж зазначає, що "наша спільна рішучість боротися зі змінами клімату веде до того, що ми пропонуємо поширити "Зелену угоду" ЄС на Східне партнерство, прагнучи до кліматичної нейтральності до 2050 року".

Документ також пропонує, що "50% європейської фінансової допомоги східним партнерам... сприятимуть досягненню цілей щодо клімату та довкілля". До тепер на кліматичні та енергетичні сфери східних партнерів витрачається чверть виділеного бюджету.

Видання зазначає, що торік Париж був рушійною силою в ухваленні Євросоюзом рішення про припинення відкриття переговорів про членство з Північною Македонією і Албанією.

Президент Франції Еммануель Макрон наполягав, що розширенню має передувати реформування ЄС в його теперішніх кордонах. Він також закликав до діалогу з Росією, проти якої запроваджені санкції за її дії в Україні.

Дипломат однієї зі східних країн-членів ЄС сказав на умовах анонімності, що Франція "нічого не хоче робити у сусідніх країнах, що потенційно розчарувало би Москву".

Нагадаємо, у листопаді литовські депутати виступили з новою ініціативою для прискорення європейської інтеграції України, Грузії і Молдови.

Європейська правда

ЄС вирішив розширити санкції за "вибори" в Криму

28.01.2020

Міністри ЄС 28 січня підтримали розширення санкцій, пов'язаних з анексією Криму Російською Федерацією.

Як повідомляє "Європейська правда", про це написав у Twitter брюссельський кореспондент "Радіо Свобода" Рікард Джозвяк.

"Міністри ЄС вирішили додати 7 осіб до свого режиму санкцій щодо осіб/суб'єктів, відповідальних за підлив територіальної цілісності України. Всі пов'язані з Севастополем і Кримом та російськими виборами, які відбулися там у вересні. Зараз у списку є 177 осіб та 44 організації", - розповів він.

Йдеться про так званих губернаторів і членів виборчкому, причетних до виборів.

Раніше дипломатичні джерела повідомляли, що розширення санкцій блокував Кіпр, який у такий спосіб намагався примусити ЄС до жорсткіших санкцій проти Туреччини у зв'язку з буровими роботами в економічній зоні острова.

У вересні 2019 року ЄС ухвалив рішення про продовження санкцій проти 170 осіб і 44 компаній у зв'язку з анексією Криму на 6 місяців.

Українська правда

ЄС думає створити єдиний ринок даних на противагу США і Китаю

30.01.2020

Європейський союз хоче створити єдиний ринок даних, націлений на боротьбу з домінуванням таких технологічних гігантів, як Facebook, Google і Amazon.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться у пропозиціях Єврокомісії, з якими ознайомилося агентство Reuters.

Ці пропозиції покликані приборкати великі онлайн-платформи, зокрема зі США, які володіють великим масивом даних. Також ЄС хоче краще конкурувати з китайськими конкурентами.

"Сьогодні невелика кількість великих технологічних компаній зберігає значну частину світових даних. Це головна слабкість аби бізнес, заснований на даних, виникав, зростає та був інновативним, зокрема, в Європі. Але попереду - величезні можливості", - йдеться в документі Єврокомісії.

25-сторінковий документ, метою якого є створення "єдиного європейського простору даних, справжнього єдиного ринку даних", підкреслює терміновість майбутнього завдання.

"Такі конкуренти, як Китай та США, швидко впроваджують інновації та розробляють свої концепції доступу та використання даних по всьому світу", - сказано в повідомленні.

Заходи з досягнення цієї мети включають ряд нових правил, що стосуються транскордонного використання даних, функціональної сумісності даних і стандартів, пов'язаних з виробництвом, зміною клімату, автомобільною промисловістю, охороною здоров'я, фінансовими послугами, сільським господарством і енергетикою.

Інші правила в найближчі місяці повинні відкрити для вільного використання більше загальнодоступних даних про геопростір, довкілля, метеорологію, статистику і дані компаній по всьому блоку.

Документ також пропонує відмовитись від правил конкуренції, які перешкоджають обміну даними, і, можливо, ввести правила, які б не допустили

одностороннє нав'язування великими онлайн-платформами умов для доступу до даних і їх використання.

Економічна правда

День Brexit: Велика Британія 31 січня виходить з Євросоюзу

31.01.2020

Велика Британія у п'ятницю виходить зі складу Європейського Союзу, ставши першою країною, яка залишає блок з моменту його заснування.

Про це повідомляє "Європейська правда".

Угода про вихід набуде чинності 31 січня опівночі за центральноєвропейським часом. З цього часу Велика Британія, яка вступила в ЄС 1973 року, більше не буде державою-членом і вважатиметься третьою країною.

З 1 лютого розпочнеться перехідний період, необхідний для того, щоб громадяни і підприємства мали більше часу для адаптації до нових умов.

Протягом перехідного періоду Британія продовжить застосовувати закони ЄС, але більше не буде представлена в інституціях Євросоюзу.

Перехідний період може бути продовжений всього один раз на період до одного або двох років, якщо обидві сторони погодяться на це до 1 липня 2020 року.

Прем'єр-міністр Борис Джонсон сьогодні ввечері виступить зі зверненням до нації, в якій заявить про "світанок нової ери", повідомляє ВВС.

"Найголовніше сказати сьогодні ввечері - це не кінець, а початок. Це момент справжнього національного оновлення та змін", - сказав Джонсон напередодні.

Прихильники Brexit святкуватимуть сьогодні на Парламентській площі у Лондоні.

"Юніон Джек", британський прапор, у будівлі Європейської ради в Брюсселі буде спущений о 19:00 у п'ятницю і перенесений до прапорів країн, що не є членами ЄС.

Європейський парламент планує розмістити один зі своїх британських прапорів у Будинку європейської історії.

Спочатку Brexit мав відбутися 31 березня 2019 року, але його неодноразово відкладали через те, що британські депутати відхиляли попередню угоду про вихід, досягнуту між ЄС та колишньою прем'єркою Терезою Мей.

Європейська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

План "Б" України та Росії по Донбасу: що це означає?

23 січня Україна заявила, що має намір переглянути Мінські домовленості, укладені в 2015 році. Київ наполягає на перегляді пунктів документа – щоб питання передачі контролю Україні над кордоном виконувалося в першу чергу, а потім вже проведення виборів в ОРДЛО. Про це заявив представник України в політичній підгрупі Тресторонньої контактної групи Олексій Резніков, "Нова позиція України незмінна. Вона була проголошена під час "нормандського саміту" президентом В.Зеленським, <...> що як мінімум в частині (питання контролю над кордоном) Мінські угоди підлягають перегляду", – заявив він. Український парламентар вважає, що "Мінськ" повинен виконуватися в такій послідовності: роззброєння незаконних збройних формувань (НЗФ) на Донбасі; встановлення режиму повної тиші; виведення всіх НЗФ з території України; встановлення українського контролю над східним кордоном; проведення виборів.¹⁰

Вже 27 січня 2020 року стало відомо, що вибори на окупованій частині Донбасу президент України Володимир Зеленський хоче провести вже восени цього року. Але однією із головних перешкод для такого сценарію поки залишається питання відновлення контролю над кордоном. Позиції українського і російського президентів у цьому питанні відрізняються кардинально. Президент Росії Володимир Путін проти повернення контролю Україні до дня голосування. Більше того, російський президент, заявив, що у такому разі на Донбасі може повторитися Сребрениця – масова розправа над місцевим населенням. «Українська сторона постійно ставить запитання – дайте нам можливість закрити кордон військами. Ну, я уявляю, що далі почнеться – Сребрениця буде», – таку заяву вже наступного дня після зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським на «нормандському саміті» в Парижі зробив президент Росії Володимир Путін.

У відповідь на висловлювання Путіна щодо Сребрениці Зеленський заявив: «Ми розуміємо, що там (на окупованих Росією територіях – авт.) живуть українці, і ми з повагою ставимось до громадян України. І ніякої різни – я саме так сказав пану Путіну...Я не знаю, кого ви уявляєте на моєму місці, але я – інша

¹⁰<https://www.segodaya.ua/ua/politics/reznikov-rasskazal-kak-kiev-planiruet-izmenit-minskie-soglasheniya-1391654.html>

людина. Я не знаю, з ким ви раніше говорили, але у нас – інша країна, ми – інша влада. І для нас найголовніше – людське життя».

Але навіщо ж президент Росії, кажучи про кордон, вже вкотре лякає жителів Донбасу масовими розправами? «Він під будь-яким приводом не хоче припинити цей конфлікт і передавати Донбас під суверенітет і під владу України. Він хоче, щоб там зберігався такий підвішений стан: і не Росія, і не Україна повноцінно. От і все. І щоб дестабілізувати в подальшому Україну через це. Бо він розуміє, що якщо виключити російський фактор, забрати звідти війська, припинити постачання озброєння туди – все, цієї війни не буде», – розповідає керівник Центру військово-правових досліджень Олександр Мусієнко.¹¹

Донедавна російський віцепрем'єр, Дмитрій Козак був призначений на посаду заступника глави адміністрації Путіна. Він став "куратором України" в Кремлі, замінивши Владислава Суркова, у якого були показово конфліктні відносини з Києвом. Сам Сурков нібито йде з держслужби через "зміну курсу на українському напрямі". У Кремлі інформацію про його відставку не коментують, а зміну курсу – заперечують. Однак є всі підстави ставити під сумнів і мотиви цієї кадрової зміни, і зміну стратегії РФ, яку визначає не Сурков і не Козак, а особисто Путін. Є також маса причин не виключати, що вся історія з відставкою та гра в "доброго" та "злого поліцейського" між Козаком та Сурковим є частинами продуманої спецоперації, мета якої – додати новому "куратору України" балів в очах українських візаві.

Та чи варто пов'язувати якісь райдужні надії з можливою заміною Суркова на Козака як куратора "українського напрямку"? Навряд чи. І тут неважливо, йде Сурков з посади чи ні; стала зміна "куратора" наслідком боротьби у російській владі – чи ми були лише глядачами розіграного спектаклю. Головне – те, що **на український напрямок призначили посадовця, який концентрується на питаннях федералізації, непогано навчився її просувати, і водночас – приховувати.**¹²

Таким чином, роль Суркова дуже переоцінена. Війна проти України - це результат політики Путіна, війною керували Генштаб ВС РФ і ФСБ, а Сурков був не «сірим кардиналом», а всього лише виконавцем певних інформаційних завдань. І щоб зрозуміти, що відставка Суркова ніяк не впливає на стратегічні цілі Путіна, треба чітко сформулювати - яка мета Росії в Україні?

1. Змусити Україну припинити вогонь і визнати тим самим окупацію де-факто. Це сценарій Придністров'я і Карабаху - коли миротворців не вводять, і окупована країна сама визнає неможливість опору агресору. Донбас і Крим фактично приєднані до РФ, процес їх інтеграції в Росію йде безупинно.

2. Миротворча політика Володимира Зеленського, яку багато політиків та експертів вважають пацифістською, відповідає довгостроковій стратегії Путіна, оскільки послаблює опір російської агресії і підтверджує позицію Кремля про нездатність України контролювати всю свою територію. Україна відмовляється від боротьби за окуповані території і тим самим допомагає Путіну закріпитися на них назавжди. Росія намагається впливати на Зеленського через прямі контакти з його оточенням, насамперед з помічником президента Андрієм Єрмаком. І очевидно, що в силу різних причин, комунікатором для контактів з Єрмаком Путін вирішив призначити нового виконавця, без «шлейфа» публічних скандалів - Дмитра Козака. Сурков ж нікуди не йде - просто його посада називатиметься по-іншому.¹³ А отже, ми бачимо, що Козака поставили насамперед для того, щоб він вів

¹¹ <https://www.radiosvoboda.org/a/donbas-realii-srebrenitsya-donbas-putin/30397664.html>

¹² <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/01/27/7105590/>

¹³ <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/01/27/7105590/>

переговори з Єрмаком, аби підштовхнути українську сторону погодитись на вибори на Донбасі та легітимізувати там російську владу.

Також, 27 січня 2020 року прес-секретар президента РФ Дмитро Песков в програмі "Москва. Кремль. Путін" заявив про встановленні "ефективного контакту" між російським президентом Володимиром Путіним і українським президентом Володимиром Зеленським. "Між двома президентами власне вже встановлений робочий контакт, вельми ефективний, як показали останні події", - заявив він. Представник Кремля підкреслив, що "сам по собі контакт не є чимось незвичайним, нічим сенсаційним". "Це такий робочий, скрупульозний робочий процес", - пояснив Песков.¹⁴

Тут варто зазначити, що цей План "Б" полягає в тому, щоб досягти миру на Донбасі (в чому перш за все зацікавлений В.Зеленський), але в обмін на такий «мир» Росія хоче зберегти свій контроль над кордоном, легалізувати свою військову присутність і владу на окупованих нею територіях шляхом проведення там місцевих виборів. Власне тому Дмитро Песков і заявляє, що ведуться переговори між українською та російською сторонами.

В свою чергу, заступник секретаря РНБО Сергій Кривонос заявив, що за нинішньої ситуації Росія доволі легко може продовжити свою агресію проти України та захопити ще частину територій. Крім того, він переконаний, що і Україна може вдаватися до силового методу звільнення Донбасу, але для цього необхідна ціла низка передумов. Не варто розслаблятися, позаяк Росія за рахунок своїх нинішніх угруповань і можливостей за короткий час може вдаватися до розширення агресії і захоплення українських територій. За його словами, поки передумов для цього немає, але можливість у росіян для цього може бути у будь-який момент. Відтак, підкреслив він, ЗСУ повинні бути готові до силового звільнення Донбасу, якщо буде таке політичне рішення. Збройні сили повинні бути до цього готові. Наскільки це буде можливо – залежить вже від роботи політиків на рівні підтримки інших держав. Адже, наприклад, якщо б не було підтримки Хорватії з боку НАТО, то не було б і "хорватського сценарію", – зазначив Сергій Кривонос.¹⁵

Підсумовуючи вищевикладене можна зазначити, що **Україна усіяко намагається заключити мир з Росією. Зі свого боку Путін дає наживку: полонені, розведення військ. Але натомість вимагає від нас реалізації «Плану Штайнмаєра» та впровадження особливого статусу ОРДЛО. А цей особливий статус, в свою чергу, дозволить «ДНР і ЛНР» стати повноцінними суб'єктами та накладати вето на зовнішню і безпекову політику України.** До речі, Додатки Мінських угод містять положення в яких прописано, що вони матимуть свою поліцію, прокуратуру і т.д. Відтак Російська Федерація підштовхує українську сторону на компроміс. Утім, наслідки такого компромісу відомі на прикладі Придністров'я та Південної Осетії, тому що Росія не відмовиться вивести свої війська з непідконтрольних територій.

¹⁴<https://112.ua/politika/peskov-zayavil-ob-ustanovlenii-effektivnogo-kontakta-mezhdu-putinym-i-zelenskim-523470.html>

¹⁵https://24tv.ua/general_krivosnos_rozpoviv_pro_ymovirniy_nastup_rosiyi_ta_siloviy_stsenariy_pov_ernennya_donbasu_n1266051

Двосторонні відносини

НАТО

Україна та НАТО проведуть спільні навчання в Одесі

15.01.2020

Протягом 5-9 жовтня 2020 року в Одесі проведуть спільні навчання між учасниками з України й держав-членів НАТО із захисту критичної інфраструктури в Чорноморському регіоні «Непорушна стійкість – 2020».

Про це повідомляє прес-служба Кабінету міністрів.

Як зазначається, спільний документ підписали віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба та заступник Генерального секретаря НАТО з політичних питань і політики безпеки, посол Бетгіна Каденбах у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі.

Учасники будуть відпрацьовувати алгоритми дій у кризових ситуаціях, які можуть виникнути в Чорноморському регіоні.

«Мета – злагоджено, вчасно і грамотно реагувати на кібератаки, напади на порти, захоплення транспортних шляхів та інші загрози», – уточнили в уряді.

Зазначається, що в навчанні візьмуть участь понад 200 фахівців. З української сторони – представники понад 20 відомств, а з боку Альянсу – представники центрів передового досвіду НАТО та Представництва НАТО в Україні. Долучиться і Європейський центр досвіду з протидії гібридним загрозам. Оцінюватиме взаємодію Вища морська школа США.

«Україна та НАТО відпрацюють сценарій певної критичної ситуації, яка вимагатиме злагоджених дій. Упродовж навчання органи влади зможуть звірити свої плани, перевірити ефективність реагування та відновлення, вміння вчасно комунікувати між собою та інформувати людей», – додали в Кабміні.

Уніан

Велика Британія

Британія дає на медреформу в Україні £4 мільйони

15.01.2020

Велика Британія надасть на реалізацію проєкту в межах реформи системи охорони здоров'я в Україні 4 млн фунтів стерлінгів.

Про це в Twitter повідомило Посольство Великої Британії в Україні.

"Британія підтримує реформу охорони здоров'я за допомогою проєкту, який фінансує спільно з USAIDUkraine. Проєкт має на меті допомогти Україні побудувати прозору, підзвітну та ефективну систему охорони здоров'я. Британія виділяє на реалізацію програми 4 мільйони фунтів стерлінгів до березня 2021 року", - йдеться у повідомленні.

Укрінформ

Угорщина

Військові розвідки України та Угорщини домовилися об'єднати зусилля

19.01.2020

Військові розвідки України та Угорщини спільно виявлятимуть загрози світовій та регіональній безпеці.

Про це під час зустрічі домовилися керівники розвідувальних відомств двох держав, повідомляє Головне управління розвідки Міністерства оборони України.

"Під час переговорів начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України генерал-полковника Василя Бурби з начальником

Головного управління воєнної інформації Угорської Республіки генерал-лейтенантом Яношем Берешем було досягнуто домовленостей щодо об'єднання зусиль та розширення взаємодії зі зміцнення регіональної колективної безпеки", - йдеться у повідомленні.

Домовлено, що співпрацю буде організовано за кількома напрямками та у різних форматах партнерства. Зокрема, службовці розвідок двох держав опрацюватимуть спільні аналітичні оцінки нових загроз безпеці в регіоні та розроблятимуть механізми колективної протидії.

Бурба та Береш також узгодили першочергові спільні кроки очолюваних ними відомств, які дадуть змогу підвищити якість обміну розвідувальною інформацією та рівень поінформованості безпекових структур НАТО.

У ГУР наголошують, що розширення співпраці в розвідувальній сфері між Україною та Угорщиною сприятиме залученню України до Програми розширених можливостей НАТО та зміцнюватиме спроможності розвідувального співтовариства країн-членів Альянсу.

Укрінформ

Албанія

Україна відкриє посольство в Албанії, - Пристайко

20.01.2020

20 січня міністр закордонних справ Вадим Пристайко на спільному брифінгу із колишнім прем'єр-міністром Албанії, чинним головою ОБСЄ Еді Рамою анонсував відкриття посольства України в державі

Про це міністр закордонних справ України Вадим Пристайко повідомив на брифінгу, передає Еспресо.TV.

Посольство планують відкрити в столиці Албанії - місті Тирана.

Пристайко заявив, що цей рік може стати "роком розквіту наших відносин між Україною та Албанією".

"Ми віримо, що це буде не тільки успішний рік у взаємодії в рамках ОБСЄ, він також стане роком розквіту наших відносин між Україною та Албанією. Ми, наприклад, в цьому році збираємося відкрити наше посольство в Тирані. Нарешті, ми довгий час над цим працювали. Сподіваємося, що цей крок дозволить нашим країнам бути ближче один до одного", - заявив він.

Еспресо

Туреччина

У Анкарі тривають переговори про підписання ЗВТ між Туреччиною і Україною

20.01.2020

У Анкарі триває черговий раунд переговорів щодо укладання Угоди про вільну торгівлю між Україною і Туреччиною.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на пресслужбу посольства України в Туреччині.

"Сторони налаштовані на конструктивний діалог та врахування обоїх інтересів у двосторонній торгівлі з метою якнайшвидшого завершення переговорного процесу", - йдеться у повідомленні посольства на сторінці у Twitter.

Українську делегацію очолює торговий представник Тарас Качка.

2012 року завдання створення зони вільної торгівлі з Туреччиною тодішньому міністру економічного розвитку Петру Порошенку після переговорів із Анкарою публічно поставив прем'єр Віктор Янукович.

Турецький президент Реджеп Таїп Ердоган заявляв, що переговори повинні завершитися до кінця 2018 року.

У червні 2019 року у МЗС України заявили, що угода про ЗВТ з Туреччиною на "99% готова, залишились ті деталі, які саме впливають на цифри".

Європейська правда

Швейцарія

Президент Швейцарії планує в березні відвідати Україну

22.01.2020

Федеральний президент Швейцарії Сімонетта Соммаруга на запрошення президента України Володимира Зеленського планує відвідати Україну в березні.

Про це йдеться в повідомленні прес-служби глави української держави за підсумками зустрічі президентів.

Зокрема, планується обговорити нову програму допомоги Україні на наступні чотири роки.

Під час сьогоднішньої зустрічі Зеленський привітав швейцарську колегу з обранням на високий пост і підкреслив, що Швейцарія була й залишається важливим торговельним партнером та одним із найбільших інвесторів в економіку України.

Також сторони обговорили прогрес у просуванні до миру на сході України, зокрема повернення утримуваних осіб, кораблів та зменшення обстрілів на Донбасі. Також порушувалося питання розширення мандата місії ОБСЄ.

Президент України висловив вдячність за підтримку в реалізації реформ у нашій державі в межах програм технічної допомоги, яка надається Швейцарією. Також йшлося про питання реабілітації українських військових, підвищення енергоефективності та збільшення інвестицій. Президент України розповів про нові програми для інвесторів.

«Ми готуємо програму Investment nanny. Якщо інвестор принесе в Україну 100 мільйонів доларів і більше, то він отримає особистого менеджера, який знає п'ять мов і працюватиме з клієнтом цілодобово. Цей менеджер вирішуватиме всі проблеми інвестора в будь-який час. У них будуть державні гарантії. А тих, хто інвестує в наступні 2 роки у приватизацію в Україні 10 мільйонів і більше, ми звільняємо від ПДВ», – розповів Зеленський.

Уніан

ЄС

ЄС виділить Україні 26 млн євро на підтримку сільського господарства

28.01.2020

Європейський союз виділить Україні 26 мільйонів євро на підтримку сільського господарства та малого фермерства. Відповідну угоду в Брюсселі підписали віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба та європейський комісар із питань європейської політики сусідства Олівер Варгей.

Кабінет міністрів повідомив, що допомога ЄС буде спрямована на об'єднання державного земельного кадастру та державного реєстру речових прав, реформи установ та системи землекористування; проведення реформ у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій; забезпечення доступу малих фермерських господарств до фінансування шляхом запровадження грантових програм.

Верховна Рада 13 листопада проголосувала в першому читанні за проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення».

Відкриття ринку землі підтримують західні організації, зокрема Міжнародний валютний фонд та Європейський суд із прав людини. Продаж сільськогосподарської землі в Україні наразі офіційно заборонений.

Радіо Свобода

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Внутрішній фронт боротьби за український інформаційний простір

15 листопада 2019 року очільник Мінкульту Володимир Бородянський та його перший заступник Анатолій Максимчук представили концепцію законопроекту «Про протидію дезінформації». В ній представники влади пояснили, як будуть законодавчо забезпечувати свободу слова, захищати журналістів та інформаційну безпеку країни. Наразі ж очікується, що до кінця лютого 2020 року законопроект буде доопрацьовано та винесено на розгляд Кабміну. А вже в березні уряд внесе документ на розгляд Верховної Ради. Враховуючи монобільшість "Слуги народу" у парламенті, ймовірність прийняття Закону про протидію дезінформації досить висока.¹⁶

Одразу ж цей законопроект спровокував хвилю критики серед українських медіа. Зокрема, 13 січня 2020 року Олег Волошин в ефірі інформаційно-аналітичного проекту "Чудова четвірка" на телеканалі ZIK висловився, що Україні не потрібен закон про медіа, та навів приклад Великої Британії, де держава взагалі не має права втручатися у діяльність мас-медіа, якщо не йде мова про виняткові ситуації. Зокрема, раніше виникали скандали, коли окремі медіа використовували незаконне прослуховування для отримання інформації. Лише у такому випадку, наголосив народний депутат, держава та правоохоронні органи мали право втручатися. "Ніхто не може брати на себе право визначати замість простих громадян, що їм читати, що їм слухати або що дивитися. Якщо держава бере на себе відповідну функцію, то це, дійсно, тоталітарна держава", – заявив Олег Волошин. Парламентар, говорячи про несумлінних осіб, які користуються посвідченнями журналістів, наголосив, що не можна регулювати законами те, що має регулюватися політичною культурою та сумлінністю. На його думку, новели законопроекту про медіа такі питання не вирішать. Він наголосив, що владу насправді цікавить, як можна без суду позбавляти телеканали ліцензій тощо.¹⁷

Також, під час круглого столу на тему свободи слова та безпеки журналістів в Україні, що відбувся у Страсбурзі, журналістка та ведуча телеканалу ZIK Надія

¹⁶ <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/01/23/7238211>

¹⁷ https://zik.ua/news/2020/01/13/nikhto_ne_mozhe_vyznachaty_zamist_hromadian_shcho_im_chyaty_slukhaty_abo_dyvytysia__voloshyn_pro_zakon_pro_media_954495

Сасс заявила, що, якщо раніше тиск на українські ЗМІ був вибіркоким, то нова влада пішла далі і зараз намагається запровадити на рівні закону кримінальну відповідальність для журналістів за так звану дезінформацію.¹⁸

Власне, дещо раніше сама Генпродюсерка телеканалу ЗІК Наташа Влащенко заявила, що в Україні майже 30 років панує абсолютно безжальна та цинічна система, яка зневажає народ, включаючи журналістів. Про це вона зазначила під час парламентських слухань "Безпека діяльності журналістів в Україні", які транслював телеканал ЗІК. "Проблема не тільки в журналістах, не в обмеженні свободи слова, не в намаганні закрити канали, проблема в тому, що вже майже 30 років в Україні панує абсолютно безжальна та цинічна система, яка зневажає народ, включаючи журналістів. Система, де політики постійно та зухвало дерибанять держаний бюджет, фармацевти підроблюють ліки і за десятки років померли сотні тисяч українців, судді та прокурори покривають вбивць та засуджують невинних", - заявила Влащенко.

При цьому Влащенко наголосила на тому, наскільки безправними є журналісти та суспільство загалом, однак зауважила, що цю ситуацію можна змінити: "Журналісти такі ж беззахисні і безправні, наскільки безправне все суспільство. Сьогодні почала працювати Рада при президенті (Рада з питань свободи слова та захисту журналістів, - ред.), подивимося, що вона зможе зробити. Але я хочу сказати, що є надія, є сподівання, але зміни можливі і нова реальність лише після того, як ми всі об'єднаємося. Це стосується і нашого цеху".¹⁹

Проте всім очевидно, що кінцева мета російської війни проти України залишається незмінною - демонтаж або істотне ослаблення української державності. Для її досягнення Москва використовує не тільки війська, спецслужби і агентуру, але і «професійних українців» з Криму та сусідньої Росії. Їх завдання не тільки розповідати, що українці і росіяни представляють «один народ», але і пом'якшити наслідки кремлівської українофобії. Так, підконтрольні Кремлю влади півострова і проросійська організація «Українська громада Криму» анонсували створення газети та телепередачі «для популяризації української мови». Як заявила в коментарі ТАСС керівник «громади» Анастасія Гридчина, до анексії українська мова «насаджувалася» на півострові, і у кримчан нібито виникло до неї негативне ставлення. «Зламати неприязнь до української мови дуже важко. Ми зараз поступово намагаємося прищепити любов до нього, показати, що вона не нав'язується, що можна слухати і співати пісні, тому що вона дуже мелодійний, можна читати наш інтернет-ресурс «Переяславська Рада 2.0», який віщає і на українському, і на російській мовах», - заявила Анастасія Гридчина.

Варто зазначити, що «Переяславська Рада 2.0» це пропагандистське видання, редактором якого значиться сама глава «української громади». Як відзначають експерти, створення і функціонування псевдоукраїнських ЗМІ - один з елементів кремлівської «потьомкінського села» міжнародного благополуччя. Перед міжнародними організаціями російська влада створює картину нібито дотримання права кримських українців отримувати інформацію рідною мовою. Необхідність «торпедувати» європейську публіку подібними фейками - тільки одна з причин того, чому росіянам потрібні як би українські медіа на півострові.²⁰

¹⁸https://zik.ua/news/2019/12/19/obstril_budivli_bbc_u_brytanii_vyklykav_by_masove_oburennia_voloshyn_pro_kruhlyi_stil_u_strasburzi_950805

¹⁹https://zik.ua/news/2019/11/06/zhurnalisty_bezzahysni_u_tiy_systemi_yaka_isnuie_v_kraini_vlas_hchenko_1685141

²⁰ <https://ru.krymr.com/a/professionalnye-ukraincy-v-krymu-i-skrytaya-ugroza/30396607.html>

Отже, оскільки в нас іде інформаційна війна з Росією, на внутрішньому фронті цієї війни виникає необхідність боротьби з такою дезінформацією. Адже підвладні В. Медведчуку канали в закамфльованій формі традиційно зберігають наративи російської пропаганди та запрошують псевдо-експертів на ефіри, які фактично є ретрансляторами інтересів Кремля щодо української мови, освіти, подвійного громадянства, НАТО і т.д. На додаток підливає масла у вогонь ініціатива створення парламенту (проросійського лоббі) щодо вирішення конфлікту на Донбасі без відповіді на запитання при яких умовах його вирішити. Як відомо, Голова політради партії "Опозиційна платформа – За життя", народний депутат Віктор Медведчук створює міжпарламентське об'єднання «Україна-Росія-Німеччина-Франція», яке буде свою діяльність на спекуляції наративом «мир». До вищесказаного варто також додати, що **об'єднання «п'ятої кремлівської колони» та прихильників олігархічно-клептократичного режиму через підконтрольні їм українські ЗМІ розгорнули масштабну інформаційну атаку на В.Зеленського з метою його повної дискредитації як президента і Верховного головнокомандувача, що також в інтересах Росії як країни-агресора.** Саме тому **прийняття Закону «Про дезінформацію» в умовах російської війни, і в той же час, відсутності в Україні воєнного стану є крайньою необхідністю, оскільки воно стосується захисту національної безпеки країни.**